

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ
ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ)

ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА імені ЛЕСІ УКРАЇНКИ
для дорослих м. Києва
Науково – методичний відділ

Для підвищення кваліфікації
бібліотечних працівників

ПРОФЕСІОНАЛ

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

Вип. 1 (2020)

КИЇВ, 2020

Вашій увазі пропонується бібліографічний бюлетень документів, опублікованих на сторінках українських фахових періодичних видань у першому півріччі 2020 року, що надійшли до науково-методичного відділу бібліотеки. Відбір документів здійснювався за критеріями актуальності, інформативності та з урахуванням практичних потреб працівників публічних бібліотек.

Документи згруповано в логічній послідовності. В розділах описи статей подаються в алфавітному порядку. Назви розділів не є сталими і в наступних випусках можуть змінюватись і доповнюватись.

Бібліографічні описи статей здійснено відповідно ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

Посібник може бути корисним бібліотечним працівникам, викладачам і студентам вищих і середніх спеціальних навчальних закладів.

Укладач: Орлова Т. В.

Редактор: Трубайчук О. М.

Відповідальна за випуск: Романюк О. І.

Науково-методичний відділ
м. Київ, вул. Полтавська, 4
тел.: 486-00-85
e-mail: met.viddil@ukr.net

© Публічна бібліотека імені Лесі Українки для дорослих м. Києва

ЗМІСТ

Бібліотекознавство. Книгознавство. Розвиток бібліотечної справи	4
Видатні діячі бібліотечної справи	5
Ювілеї бібліотек і бібліотекарів	5
Книжкові форуми, ярмарки, конференції.	7
Бібліотечні асоціації	7
Бібліотечний менеджмент	8
Публічні бібліотеки і реформа децентралізації	8
Сучасні бібліотеки – тенденції розвитку	9
Пандемія COVID-19 : особливості діяльності бібліотек	9
Методична діяльність бібліотек	10
Бібліотечні фонди: Формування. Облік. Збереження	11
Бібліографознавство. Інформаційно-бібліографічна діяльність.	
Медіаграмотність	12
Видавнича діяльність бібліотек. Фахова періодика	14
Інформаційні технології в бібліотеках. Електронні каталоги. Кібербезпека.	14
Читання: підтримка та розвиток	16
Програмно-проектна діяльність бібліотек	17
Професійна підготовка. Підвищення кваліфікації бібліотекарів	19
У зарубіжних колег. Бібліотечна співпраця	19
Бібліотеки для молоді. Університетські бібліотеки	21

Бібліотекознавство. Книгознавство. Розвиток бібліотечної справи

Буряк, С. Книговидавнича діяльність в Україні за підсумками 2019 року / С. Буряк // Вісник Книжкової палати. – 2020. – № 5. – С. 12 – 20 : табл.

У статті розглянуто та проаналізовано сучасний стан випуску книг і брошур в Україні у 2019 році, подано загальну характеристику книговидання у 2018-2019 роках. Визначено кількісні та якісні показники.

Ганжа, О. Книга та бібліотека у сучасному суспільстві: роздуми фахівця / О. Ганжа // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 3. – С. 2 – 3.

У статті представлено міркування та роздуми щодо ролі книги та бібліотеки в сучасному суспільстві, проаналізовано причини зменшення, останнім часом, кількості читачів у бібліотеках та запропоновано окремі шляхи вирішення бібліотечних проблем, а також дискутується питання доречності перетворення бібліотек на сучасні хаби.

Клименко, О. V Краєзнавчі читання пам'яті Петра Тронька : Всеукраїнська науково-практична конференція «Участь бібліотек у збереженні культурної спадщини та відновленні історичної пам'яті народу» / О. Клименко, О. Сокур // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 1. – С. 46 – 48.

Копанєва, В. Синергія бібліотечного та дослідницького середовищ / В. Копанєва // Вісник Книжкової палати. – 2020. – № 6. – С. 9 – 12.

У статті констатовано потребу визначення стратегії функціонально-структурних трансформацій бібліотечної сфери в цифровому середовищі. Обґрунтовано методологічний базис таких перетворень, сутність яких полягає в забезпеченні кардинального поглиблення системно-інтеграційної взаємодії бібліотечно-інформаційних процесів із дослідницькими, науково-видавничими та оглядово-аналітичними технологіями.

Самохіна, Н. Бібліотечна фахова періодика України в цифрових наукових комунікаціях / Н. Самохіна, Л. Кудименко, О. Мартинюк // Бібліотечний вісник. – 2019. – № 1. – С. 33 – 39.

У статті виокремлено принципи формування переліку наукових журналів НАН України з метою їх глибшої інтеграції в міжнародний наукометричний простір.

Соколов, В. Діяльність Центральної польської державної бібліотеки у Києві (1925–1937) / В. Соколов // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 2. – С. 30 – 40.

Досліджено діяльність Центральної польської державної бібліотеки у Києві у 1925–1937 рр. Охарактеризовано головні напрями її культурно-просвітницької та бібліотечної роботи. Проаналізовано своєрідність її функціонування в умовах посилення ідеологізації та централізації радянської влади наприкінці 1920-х – у середині 1930-х рр. Висвітлено її місце і роль у поширенні просвітництва та національної культури серед поляків, котрі мешкали в радянській Україні, у забезпеченні бібліотечною книгою польського населення Києва та інших регіонів республіки.

Соколов, В. Становлення та розвиток провідних публічних бібліотек губернських міст в Україні у XIX – на початку XX ст.: особливості еволюції губернських бібліотек / В. Соколов // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 1. – С. 45 – 52 ; № 2. – С. 39 – 46 ; № 3. – С. 42 – 50.

Татарінова, Л. Самвидав / Л. Татарінова // Вісник Книжкової палати. – 2020. – № 2. – С. 5 – 11.

Визначено причини виникнення самвидаву та з'ясовано тенденції зростання його обсягів в європейських країнах і США, розглянуто вплив самодрукування книги на видавничу справу загалом. Досліджено переваги та види самопублікації книги, розглянуто роль видавничих платформ, що надають можливість оприлюднити книгу самостійно. Розглянуто літературні жанри, які переважають у авторів самвидаву.

Татарінова, Л. Аудіокниги. Тенденції розвитку 2020 року / Л. Татарінова // Вісник Книжкової палати. – 2020. – № 5. – С. 27 – 31.

У статті досліджено аспекти розвитку світового ринку аудіокниг, що сьогодні є найдинамічнішим сектором у галузі книговиробництва. Доведено, що аудіокниги стрімко відвойовують місце як на книжковому, так і на загальному медіаринку.

Видатні діячі бібліотечної справи

Головащук, А. Головна її любов – книги / А. Головащук // Вісник Книжкової палати. – 2020. – № 2. – С. 48 – 52 : порт.

Стаття висвітлює життєвий та творчий шлях Ольги Іванівни Страшенко – бібліотекаря за фахом, літературознавиці, письменниці, перекладачки.

П'яті бібліотекознавчі студії, присвячені пам'яті професора Михайла Семеновича Слободяника // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 2. – С. 46 – 47.

Сокур, О. Катерина Ієронімівна (Єронімівна) Скокан – бібліограф українського письменства / О. Сокур // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 2. – С. 50 – 52.

Цього року виповнилося б сто років від дня народження Катерини Ієронімівни Скокан – українського бібліографа, шевченкознавця, автора, співавтора, упорядника ґрунтовних бібліографічних покажчиків творчої спадщини Т. Шевченка, М. Рильського, бібліографічного редактора біобібліографій та бібліографій видатних українських учених, автора низки статей з питань теорії і методики бібліографії, рецензій на бібліографічні праці тощо.

Ювілеї бібліотек і бібліотекарів

Бабушкіна, І. Відданість своїй справі: про редактора Ірину Сергіївну Шелестович / І. Бабушкіна // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 2. – С. 47.

Стаття присвячена Ірині Сергіївні Шелестович, філологу, провідному редактору редакційного відділу Одеської національної наукової бібліотеки. Публікація друкується до п'ятдесятиріччя редакційного відділу Одеської національної наукової бібліотеки, де І. С. Шелестович працює з першого дня його створення.

Березюк, Н. Шляхами пам'яті: перший крок до професії / Н. Березюк // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 2. – С. 28 – 31.

Стаття-спомин – це спроба повернути з непам'яті сторінку історії одного зі старіших середніх культурно-освітніх навчальних закладів України – Харківського технікуму підготовки культосвітніх працівників.

Глибицька, С. Директор бібліотеки – Герой Радянського Союзу / С. Глибицька // *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика.* – 2020. – № 2. – С. 48 – 49.

Стаття присвячена Дмитру Андрійовичу Ушакову (1919–2011), директору Центральної наукової бібліотеки Харківського університету.

Заєць, О. Книгознавчі читання, присвячені 200-річчю заснування бібліотеки Київської духовної академії / О. Заєць // *Бібліотечний вісник.* – 2020. – № 1. – С. 45 – 46.

З нагоди 200-річчя від часу заснування бібліотеки Київської духовної академії, однієї з найбільших історичних бібліотек, що зберігається у відділі бібліотечних зібрань та історичних колекцій НБУВ, 25 вересня 2019 р. у Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського відбулися книгознавчі читання.

Ковальчук, Г. 200-річчя бібліотеки Київської духовної академії / Г. Ковальчук // *Бібліотечний вісник.* – 2019. – № 1. – С. 40 – 42.

Кравченко, Л. Наш головний штурман / Л. Кравченко // *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика.* – 2020. – № 2. – С. 58 – 59.

У статті представлено професійний шлях ветерана праці, співробітника Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка Лілії Дмитрівни Гонтаренко, з нагоди 70-річчя від дня її народження та 45-річчя роботи у бібліотеці.

Нагорна, Г. Життя, віддане бібліотеці : на спомин Інни Павлівни Степаненко / Г. Нагорна // *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика.* – 2020. – № 2. – С. 60 – 63.

Стаття присвячена Інні Павлівні Степаненко, яка віддала 45 років бібліотечній справі, з яких 32 роки була беззмінним директором Запорізької обласної універсальної наукової бібліотеки й внесла значний вклад у розвиток та розбудову книгозбірні.

Петренко, Н. Її виховав і навчив колектив / Н. Петренко // *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика.* – 2020. – № 1. – С. 53 – 59.

Стаття присвячена Ніні Хомівні Семененко, бібліотекознавцю, директору Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка у 1970–1985 рр., заслуженому працівнику культури УРСР, учаснику Другої світової війни. Публікується з нагоди 100-річчя від дня народження Н. Х. Семененко та 190-річчя від часу заснування Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка.

Петренко, Н. Керманіч «короленківської» книгозбірні повоєнної доби / Н. Петренко // *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика.* – 2020. – № 2. – С. 50 – 57.

Стаття присвячена Григорію Андрійовичу Мірошніченку, військовослужбовцю, бібліотекознавцю, партійному та громадському діячу, директору Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка у 1949–1969 рр., заслуженому працівнику культури УРСР, учаснику Другої світової війни, підполковнику у відставці. Публікується до 190-річчя заснування Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка.

Петренко, Н. Нелегкий шлях директора бібліотеки «сталінської доби» / Н. Петренко // *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика.* – 2020. – № 3. – С. 51 – 58.

Прохорова, В. Засновник патентного відділу Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка (до 100-річчя від дня народження Інни Сергіївни Гончарової (1919–1993) / В. Прохорова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 1. – С. 60 – 63.

Висвітлено трудовий шлях І. С. Гончарової та її значну роль у становленні та розвитку патентного відділу Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка.

Прудка, Л. Лідер бібліотечної справи / Л. Прудка // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – №3. – С. 62 – 63.

Стаття присвячена Антоніні Григорівні Братчик, директору Наукової бібліотеки Дніпровського державного аграрно-економічного університету, до 60-річчя від дня народження та 25-річчя керівництва бібліотекою.

Шкаріна, В. Бібліографічна школа Тетяни Добко / В. Шкаріна // Вісник Книжкової палати. – 2020. – № 6. – С. 35 – 42.

Статтю присвячено 40-річчю Наукової діяльності Т. Добко - бібліографознавця, бібліотекознавця, книгознавця, історика, бібліографа. Висвітлено один із напрямків діяльності вченої – створення науково-допоміжних бібліографічних посібників. Подано характеристику бібліографічних праць, підготовкою яких займалася Т. Добко як укладач, керівник авторського колективу, науковий редактор.

Книжкові форуми, ярмарки, конференції.

Білик, О. Лауреати Нобелівської премії в галузі літератури / О. Білик // Бібліотечна планета. – 2020. – № 1. – С. 38 – 39.

Польська письменниця українського походження О. Токарчук і австрійський письменник, сценарист, перекладач і режисер П. Гандке стали лауреатами Нобелівської премії з літератури.

Білик, О. Шевченківська премія – 2020 / О. Білик // Бібліотечна планета. – 2020. – № 1. – С. 39 – 40.

У лютому нинішнього року комітет Національної премії України імені Тараса Шевченка визначився з претендентами на звання лауреата найвищої творчої відзнаки України. В інформаційному повідомленні йдеться про переможців у номінаціях «Література», «Публіцистика, журналістика», «Музичне мистецтво» і «Візуальні мистецтва».

Сошинська, В. Всеукраїнський конкурс «Бібліотека року» як інструмент поширення інноваційного досвіду в бібліотечній справі / В. Сошинська, Т. Дмитренко // Вісник Книжкової палати. – 2020. – № 3. – С. 45 – 52.

У статті розглянуто Всеукраїнський конкурс «Бібліотека року» як інструмент виявлення та якнайкращого впровадження бібліотечних інновацій. Проаналізовано організаційні засади його проведення. Висвітлено закордонний досвід проведення конкурсів на звання найкращої бібліотеки. Надано рекомендації щодо поширення та реплікації впроваджених бібліотечних інновацій.

Бібліотечні асоціації

Башун, О. Інша бібліотека – вийти за межі: щорічна конференція Української бібліотечної асоціації / О. Башун // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 2. – С. 35 – 38.

У статті представлено огляд заходів та доповідей щорічної конференції Української бібліотечної асоціації, яка відбулась 21–22 листопада 2019 року в м. Київ.

Шалиганова, А. Від регіональних до всеукраїнських Короленківських читань : (з історії наукових досліджень кадрово-управлінської політики бібліотек) / А. Шалиганова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 2. – С. 2 – 7.

У статті викладено історію науково-дослідної роботи з вивчення проблем сучасної бібліотечної професії, а також кадрового менеджменту та управління бібліотекою.

Мельник, М. Тимбілдинг або «Один у полі не воїн» / М. Мельник // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 3. – С. 6 – 8.

У статті висвітлено доцільність застосування методів і принципів тимбілдингу, його можливостей, як складової, що забезпечить стабільність злагодженої роботи, ефективного розвитку колективу та кожного співробітника зокрема.

Ніколаєнко, Н. Управління кадровим потенціалом бібліотеки: функціональний підхід / Н. Ніколаєнко // Вісник Книжкової палати. – 2020. – № 4. – С. 10 – 15.

У статті розглянуто різноманітні стилі управління в бібліотеках.

Публічні бібліотеки і реформа децентралізації

Амельченко, Ю. Бібліотеки ОТГ Одещини: вплив трансформації фондів на формування позитивного іміджу бібліотек місцевих громад / Ю. Амельченко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 1. – С. 2 – 4.

У статті висвітлюються питання трансформації якісного та кількісного складу бібліотечних фондів в бібліотеках новостворених об'єднаних територіальних громад і перетворення цих бібліотек у центри спілкування громади та відкриття низки медіацентрів, а також аналізується вплив цих перетворень на формування позитивної думки громади щодо діяльності сучасних бібліотек.

Розколупа, Н. Вплив реформи децентралізації на публічні бібліотеки України / Н. Розколупа, Л. Любаренко // Бібліотечна планета. – 2020. – № 1. – С. 7 – 9.

Внаслідок реформи децентралізації прискорилися процеси та масштаби ліквідації публічних бібліотек у сільській місцевості. Продовжили свій розвиток негативні тенденції із забезпечення населення бібліотечними послугами. Однак є й багато прикладів позитивних змін у бібліотеках ОТГ, що підтвердило загальнодержавне дослідження «Публічна бібліотека об'єднаної територіальної громади», проведене у 2019 р. Національною бібліотекою України імені Ярослава Мудрого за дорученням Міністерства культури України.

Тарлінська, О. Науково-методичний супровід бібліотек новостворених об'єднаних територіальних громад: досвід Запоріжжя / О. Тарлінська // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 2. – С. 8 – 9.

У статті розглядаються питання щодо впливу реформи децентралізації на діяльність публічних бібліотек запорізького краю та методичний супровід бібліотечних закладів в умовах об'єднаних територіальних громад.

Сучасні бібліотеки – тенденції розвитку

Білоус, В. Освітнянська книгозбірня – територія інклюзивного простору / В. Білоус // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 1. – С. 19 – 20.

У статті висвітлено досвід роботи бібліотеки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського щодо обслуговування користувачів з проблематики інклюзивної освіти та представлено результати створення своєї ідентичної інклюзивної бібліотеки.

Медведева, В. Роль сучасної бібліотеки в інформаційній підтримці органів державної влади в контексті розвитку інформаційного простору / В. Медведева // Вісник Книжкової палати. – 2020. – № 3. – С. 13 – 17.

У статті досліджено особливості інформаційної та аналітичної роботи бібліотечного закладу в інформаційній підтримці органів державної влади в умовах інформатизації суспільства. Проаналізовано значення ролі інформаційно-аналітичних підрозділів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (НБУВ).

Онищенко, О. Адаптація бібліотек до «життя в цифрі» / О. Онищенко // Бібліотечний вісник. – 2019. – № 1. – С. 3 – 8.

У статті окреслено завдання, які ставить перед бібліотечною галуззю цифрова епоха. Наголошується на необхідності прискореної адаптації бібліотек до «життя в цифрі», до переорієнтації бібліотечних процесів на гармонію, поєднання традиційної і цифрової культури, традиційного і цифрового сервісів.

Плахтій, А. Бібліотечно-інформаційний супровід електронного урядування: українська практика / А. Плахтій // Бібліотечний вісник. – 2019. – № 1. – С. 14 – 22.

У статті обґрунтовується важливість використання сучасного інформаційного потенціалу бібліотек для розвитку і популяризації інфраструктури електронного урядування, розкривається досвід вітчизняних бібліотек з надання державних електронних послуг фізичним та юридичним особам в умовах становлення електронного урядування. Висвітлюються основні теоретичні та організаційно-функціональні питання впровадження технологій електронного урядування у практику роботи публічних бібліотек.

Пандемія COVID-19 : особливості діяльності бібліотек

Білик, О. Пандемія COVID-19 та діяльність національних бібліотек світу / О. Білик // Бібліотечна планета. – 2020. – № 2. – С. 38 – 39.

В інформаційному повідомленні представлено результати опитування національних бібліотек різних країн щодо їхньої діяльності в умовах пандемії COVID-19. Опитування було проведено Національною бібліотекою Нідерландів за запитом Конференції директорів національних бібліотек світу.

Богущ, Т. Пандемія COVID-19 : виклики й особливості діяльності бібліотек / Т. Богущ // Бібліотечна планета. – 2020. – № 2. – С. 7 – 12.

Пандемія коронавірусу COVID-19 змусила бібліотеки України оперативно шукати нові методи роботи і розробляти власні форс-мажорні стратегії, які б враховували такі етапи, як робота в умовах карантину, вихід із карантину та подолання наслідків, корегування подальшої роботи.

Вилегжаніна, Т. Читайте! І будьте здорові! / Т. Вилегжаніна // Бібліотечна планета. – 2020. – № 2. – С. 4 – 5.

Під час запровадження режиму самоізоляції всі бібліотеки країни тимчасово припинили фізичне обслуговування користувачів і спрямували свої зусилля на розвиток та надання доступу до електронних ресурсів. Які безкоштовні ресурси запропонувала віддаленим користувачам Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого – читайте в статті.

Вовнюк, І. Бібліотека для юнацтва: нові ролі в нових реаліях / І. Вовнюк // Бібліотечна планета. – 2020. – № 2. – С. 24 – 25.

Зниження інтересу до читання – загальносвітова тенденція, зумовлена глобалізацією ЗМІ та бурхливим розвитком індустрії розваг, що, у свою чергу, спричиняє витіснення читання як джерела одержання інформації та соціальної практики. З огляду на це Львівська обласна бібліотека для юнацтва ім. Романа Іванчука реалізує власну стратегію підтримки читання.

Здановська, В. Бібліотекарі на карантині / В. Здановська // Бібліотечна планета. – 2020. – № 2. – С. 30 – 34.

Репрезентовано результати онлайн-опитування «Бібліотекарі на карантині», проведеного серед прихильників сторінки науково-методичного відділу НБУ ім. Ярослава Мудрого» у фейсбуці.

Розколупа, Н. Організація дистанційної (надомної) роботи в бібліотеці / Н. Розколупа // Бібліотечна планета. – 2020. – № 2. – С. 6 – 7.

У статті представлено нормативні документи, що регламентують дистанційну роботу працівників бібліотеки, та запропоновано управлінські рішення, спрямовані на забезпечення ефективності такої форми організації праці.

Федорів, Ю. Вікі бібліотека і хроніки карантину / Ю. Федорів // Бібліотечна планета. – 2020. – № 2. – С. 22 – 23.

Карантин і «переселення» бібліотек до домівок їхніх працівниць суттєво збагатили форми взаємодії з користувачами. Вікі бібліотека запропонувала, серед іншого, онлайнзаходи, відеоконтент, розважально-книжковий контент, який знайшов гідний виклик у користувачів.

Методична діяльність бібліотек

Гаврилюк, І. Методична діяльність публічних бібліотек: вдосконалення та модернізація / І. Гаврилюк // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 1. – С. 33 – 35.

У статті розглядаються основні аспекти діяльності відділу інноваційно-методичної роботи, його вплив, сучасні форми та методи забезпечення інноваційних процесів у бібліотеках Центральної міської бібліотеки Тернопільської міської ЦБС.

Капралюк, О. Організація науково-методичної діяльності Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки / О. Капралюк // Вісник Книжкової палати. – 2020. – № 3. – С. 21 – 25.

У статті подано огляд напрямів науково-методичної діяльності Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки (ННСГБ) НААН України як науково-методичного та координаційного центру мережі аграрних книгозбірень.

Бібліотечні фонди: Формування. Облік. Збереження

Бабічева, О. «Електронний архів періодичних видань Karazin.Back2News» : перший досвід створення відкритих повнотекстових ресурсів у вітчизняних бібліотеках / О. Бабічева // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 3. – С. 14 – 17.

Стаття знайомить з досвідом створення відкритих повнотекстових ресурсів на прикладі реалізації проєкту «Електронний архів періодичних видань Karazin.Back2News» у Центральній науковій бібліотеці Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Білик, С. Приклади індексування документів за УДК у Національній бібліотеці України імені Ярослава Мудрого (практичний досвід) / С. Білик, Н. Марченко, А. Руденко // Бібліотечна планета. – 2020. – № 2. – С. 40 – 41.

У статті розглянуто приклади створених комбінованих індексів на документи з бібліотекознавства, прямі індекси на які відсутні в УДК.

Вергунов, В. Оцифрування бібліотечного фонду Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН України: пріоритетний напрям його збереження та репрезентації / В. Вергунов // Бібліотечний вісник. – 2019. – № 1. – С. 9 – 13.

У статті наголошується на важливості впровадження цифрових технологій у практичну діяльність вітчизняних бібліотек. Визначені ключові правові, організаційні та технічні питання, пов'язані з організацією оцифрування бібліотечних фондів. На прикладі ННСГБ НААН України показана беззаперечна роль процесів оцифрування у піднесенні ефективності інформаційно-бібліотечного й наукового забезпечення агропромислового виробництва.

Гребнева, Г. Авторство і псевдонім : у пошуках правди (евристичний метод дослідження) / Г. Гребнева // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 3. – С. 23 – 28.

У статті йдеться про встановлення авторства документів, що писалися й друкувалися у Західній Європі XIX ст., які зберігаються у фонді Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Досліджуються походження псевдонімів західноєвропейських літераторів та причини їх звернення до вигаданого імені.

Гужва, А. Стратегії комплектування : виклики цифрової доби / А. Гужва // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 3. – С. 10 – 13.

У статті порушуються проблеми комплектування фондів університетських бібліотек за умов переходу на цифрові медіа. Розкриваються відмінності обліку електронних документів і цифрових.

Збанацька, О. Предметизування документів з використанням інформаційно-пошукового тезауруса у форматі UNIMARC : (поле 606 «Найменування теми як предмет») / О. Збанацька, О. Кириленко // Бібліотечна планета. – 2020. – № 1. – С. 34 – 37.

Представлено методіку предметизування документів з представленням даних у полі 606 «Найменування теми як предмет» у форматі UNIMARC. Зокрема розглянуто теоретичне підґрунтя щодо предметизування документів, зафіксоване у відповідних стандартах; етапи предметизування; наведено приклади бібліографічних записів з електронного каталога НБУ імені Ярослава Мудрого.

Матвєєва, Н. Як зберегти бібліотечний фонд: юридичний, моральний та адміністративний аспекти / Н. Матвєєва // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 3. – С. 18 – 20.

У статті висвітлюються основні заходи щодо відповідальності як працівників бібліотек, так і користувачів за збереження бібліотечних фондів.

Мохонько, В. Спадщина Івана Світличного у фондах Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна / В. Мохонько // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 3. – С. 29 – 32.

У статті розглядаються особливості формування унікальної бібліотеки І. О. Світличного, яка у 2005 р. була передана у дар Центральній науковій бібліотеці Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Сидорова, К. Впровадження УДК у бібліотеках Луганської області / К. Сидорова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 2. – С. 25 – 27.

У статті розкриті практичні аспекти впровадження Універсальної десятикової класифікації в роботу бібліотек Луганської області. Розглянуті шляхи та науково-організаційні заходи, що допомогли впровадити УДК, та окреслені проблеми, які постали перед публічними бібліотеками та бібліотеками освітніх закладів Луганщини.

Хайло, А. Видання пісенного фольклору 1919–1921 років у спецфонді Книжкової палати України: книгознавчий аспект / А. Хайло // Вісник Книжкової палати. – 2020. – № 6. – С. 22 – 30.

У статті досліджено видання пісенного фольклору 1919-1921 рр., які зберігаються у спецфонді Книжкової палати України – не відокремленої частини фонду Державного архіву друку 1917-1976 рр., що містить літературу заборонену органами цензури. Проаналізовано як окремі збірники, цілком присвячені виданню творів фольклору, так і публікації народних пісень, що увійшли до поетичних збірок із художніми авторськими текстами.

Бібліографознавство. Інформаційно-бібліографічна діяльність. Медіаграмотність

Гранчак, Т. Шкільна бібліотека – провідний інформаційний осередок Нової української школи / Т. Гранчак // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 2. – С. 41 – 42.

Практичний посібник підготовлений у серії «На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек» з метою підвищення якості та ефективності роботи шкільних бібліотек як культурних осередків навчальних закладів. Посібник адресується працівникам освітянських бібліотек різних типів і видів. Він може стати в нагоді фахівцям бібліотек інших систем і відомств.

Давидова, А. Формування навичок та вмінь з інформаційної грамотності у користувачів Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна / А. Давидова, Г. Штан // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 3. – С. 29 – 32.

У статті розкриваються причини та головні особливості проведення занять з інформаційної та бібліотечно-бібліографічної грамотності в ЦНБ ХНУ імені В. Н. Каразіна. Зазначається, що проблемою, яку необхідно вирішити, є незадовільний рівень навичок відвідувачів у галузі користування бібліотечними ресурсами, науково-довідковим апаратом та спеціалізованими базами даних.

Дуднік, О. Бібліографічна винниченкіана: (XX – початок XXI ст.) / О. Дуднік // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 2. – С. 17 – 29.

У статті розглядаються особливості відображення життя та діяльності видатного українця – Володимира Кириловича Винниченка у бібліографічних посібниках XX – початку XXI ст. Звернено увагу на історію виходу в світ бібліографічних праць, присвячених В. Винниченку, проаналізовано їхню тематику, структуру, змістове наповнення.

Дуднік, О. Бібліографічні посібники з історії Соборності України : проблеми укладання / О. Дуднік // Бібліотечний вісник. – 2019. – № 1. – С. 23 – 32.

У статті висвітлюється історія виходу в світ бібліографічних посібників, присвячених Соборності українських земель та відзначенню Дня Соборності України. З'ясовано внутрішні і зовнішні чинники, що сприяли підготовці бібліографічних видань з цієї теми в незалежній Україні. Проаналізовано структуру та проблеми змістового наповнення бібліографічних посібників з означеної проблематики з урахуванням процесу декомунізації та створення соборної української бібліографії.

Пономаренко, Л. Бібліографічні виміри освіти / Л. Пономаренко // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 1. – С. 43.

Мета видання – презентувати бібліографічні покажчики з питань освіти і педагогіки, наявні у фонді ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Користувач віднайде у бібліографічному посібнику як сучасні видання, так і раритетні.

Приймак, С. Наукова робота ОУНБ ім. Д. І. Чижевського з популяризації життя і діяльності славетних земляків / С. Приймак // Бібліотечна планета. – 2020. – № 1. – С. 12 – 14.

У статті репрезентовано доробок інформаційних бібліографічних продуктів ОУНБ імені Д. І. Чижевського міста Кропивницького. Крім друкованих видань, підготовлених в різні роки фахівцями всіх відділів бібліотеки, також представлено й сучасні бібліографічні ресурси, зокрема вебресурс «Видатні особистості Кіровоградщини», створений на основі платформи Вікіпедії, онлайн-проект «Єлисаветградський абрис. Персона українського театру».

Рубан, А. Бібліографічний посібник для бібліотекарів закладів освіти / А. Рубан // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 2. – С. 43 – 45.

Сімнадцять років тому, в 2003 р., Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського започаткувала серію «На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек». Головна мета покажчика – допомога в самоосвітній діяльності фахівців бібліотек закладів загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти, що входять до складу мережі освітянських бібліотек України.

Рудько, І. Володимир Івасюк: бібліографічна спадщина / І. Рудько // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 3. – С. 18 – 20.

У статті представлено персональні бібліографічні посібники про видатного українського композитора, Героя України Володимира Івасюка.

Смоляр, І. Трансформація бібліотечно-інформаційного обслуговування в умовах дистанційного сервісу / І. Смоляр, Л. Туровська // Вісник Книжкової палати. – 2020. – № 3. – С. 17 – 20.

У статті порушено проблеми, з якими стикаються сучасні бібліотекарі під час дистанційного обслуговування віддалених читачів.

Видавнича діяльність бібліотек. Фахова періодика

Білик, О. До ювілею Пантелеймона Олександровича Куліша / О. Білик // Бібліотечна планета. – 2020. – № 1. – С. 40 – 41.

В інформаційному повідомленні репрезентовано бібліографічний покажчик «Куліш Пантелеймон Олександрович: до 200-річчя від дня народження», підготовлений Національною бібліотекою України імені Ярослава Мудрого, подано своєрідну бібліографічну версію життєвого і творчого шляху видатного письменника.

Кононенко, В. Найшляхетніший жанр / В. Кононенко // Бібліотечна планета. – 2020. – № 1. – С. 41 – 42.

В інформаційному повідомленні репрезентовано інформаційно-бібліографічний покажчик «Золоте сторіччя детективу», підготовлений Дніпропетровською ОУНБ імені Первочителів слов'янських Кирила і Мефодія, подано структуру покажчика.

Оленич, Л. Видавничо-бібліографічний доробок Тернопільської ОУНБ / Л. Оленич // Бібліотечна планета. – 2020. – № 1. – С. 18 – 21.

Репрезентовано бібліографічні посібники, починаючи з 1950-х років і до нині. Детально проаналізовано серію бібліографічних покажчиків («Тернопільщина мистецька», «Театральна Тернопільщина», «Музична Тернопільщина», «Культура Тернопільщини» та ін.). Особливу увагу приділено обласному конкурсу «Кращий бібліографічний покажчик Тернопільщини», ініціатором та співорганізатором стала Тернопільська ОУНБ.

Полякова, Ю. Співпраця бібліографів з видавництвами, авторами / Ю. Полякова // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 3. – С. 39 – 41.

Публікація присвячена розкриттю нового напрямку діяльності Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна – співпраці фахівців науково-бібліографічного відділу з видавництвами та окремими авторами у справі підготовки до друку наукової, науково-популярної, довідкової літератури.

Інформаційні технології в бібліотеках. Електронні каталоги. Кібербезпека.

Болонніков, О. Електронний архів періодичних видань Back2News. Вивчай свою історію з першоджерел / О. Болонніков // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 3. – С. 9 – 11.

У статті представлено досвід оцифрування газет з фонду Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна в рамках проєкту «Електронний архів періодичних видань Back2News» та висвітлюються умови співпраці та приєднання до проєкту інших книгозбірень України.

Гах, І. Перспективи розвитку мультимедійних технологій у бібліотечних мережах / І. Гах // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 2. – С. 10 – 16.

Впровадження сучасних автоматизованих виробництв і комп'ютерної техніки в бібліотечну діяльність вимагає організації високошвидкісних каналів передавання даних від однієї бібліотеки до іншої, чи між їх підрозділами, розташованими в різних районах міста, різних містах регіону, різних регіонах України. У статті проаналізовані мультимедійні технології в бібліотечних мережах з інтеграцією послуг, стандарти та протоколи передавання даних у них, ефективність використання ресурсів у мультимедійних бібліотечних мережах.

Дубова, Ю. (Не)віртуальний мітап: бібліотека у вимірі інклюзивних інформаційних технологій / Ю. Дубова // Бібліотечна планета. – 2020. – № 1. – С. 21 – 22.

Луганська ОУНБ – одна з бібліотек-лідерів у напрямі популяризації різноманітних форм взаємодії з користувачами, зокрема в ІТ-вимірі. З вересня 2019 р. бібліотека координує на обласному рівні волонтерський проєкт Code Club UA – мережу клубів програмування для дітей у різних містах, містечках та селах Луганської області.

Здановська, В. Національна кампанія з цифрової грамотності / В. Здановська // Бібліотечна планета. – 2020. – № 1. – С. 37 – 38.

На початку січня 2020 р. стартувала Національна кампанія з цифрової грамотності «Будь на часі», яку проводить Міністерство цифрової трансформації України. Основна її мета – за 3 роки навчити українців цифрової грамотності, спростити їх взаємодію з державою за допомогою сучасних технологій. Одними із найважливіших партнерів мають стати бібліотеки, що мають надати усім охочим доступ до безкоштовного навчання на онлайн-платформі «Дія. Цифрова освіта» та проконсультувати під час навчання.

Картузов, К. Кібербезпека інформаційних комунікацій: що може зробити бібліотекар? / К. Картузов // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 1. – С. 5 – 7.

Сьогодні в бібліотеках все частіше виникають проблеми щодо захисту та збереження баз даних й інформаційних ресурсів від кібератак та інших несанкціонованих втручань, що призводить інколи до непередбачуваних наслідків. Як від цього захиститись та забезпечити захист інформації розпочнемо дискусію у цій статті та запрошуємо колег до предметної полеміки на сторінках журналу.

Лощинська, Н. Популярні онлайн-бібліотеки з україномовним контентом / Н. Лощинська // Вісник Книжкової палати. – 2020. – № 2. – С. 28 – 33.

У статті досліджено роль, місце та перспективи функціонування в інформаційному просторі електронних бібліотек з україномовним контентом. Здійснено огляд десяти сучасних найпопулярніших бібліотек за їх структурою, завданням, тематично-змістовим наповненням, відкритістю інформації тощо.

Матвейко, І. Електронні сервіси бібліотеки для забезпечення наукового та навчального процесу/ І. Матвейко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 3. – С. 12 – 14.

У статті на прикладі Науково-технічної бібліотеки Національного університету «Львівська політехніка» розглянуто власні електронні сервіси, що надаються в режимі онлайн. Визначено перспективи розвитку бібліотеки в контексті подальшого запровадження нових послуг.

Павленко, Т. Інтернет-конференція як форма професійної комунікації / Т. Павленко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 2. – С. 32 – 34.

Розглянуто специфіку формату інтернет-конференції в ході професійної комунікації з урахуванням досвіду Наукової бібліотеки Харківського національного медичного університету. Визначено основні етапи та чинники успішності інтернет-конференції.

Федорів, Ю. WIKI бібліотека у Львові: перші здобутки / Ю. Федорів, Л. Цяпало // Бібліотечна планета. – 2020. – № 1. – С. 10 – 12.

WIKI бібліотека – філія N25 міської ЦБС для дорослих – одна з дванадцяти модернізованих відповідно до сучасних стандартів львівських бібліотек. Це неофіційний осередок вікіпедистів, в якому відбуваються регулярні зустрічі з питань розвитку української Вікіпедії. У статті проаналізовано пріоритетні напрями діяльності бібліотеки та успішність їх реалізації.

Хемчян, І. Всесвітня акція Safer Internet Day / І. Хемчян, О. Гончаренко // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 2. – С. 48 – 49.

11 лютого 2020 р. у світі відзначається День безпечного Інтернету (Safer Internet Day). В Україні він відзначається з 2009 року. У цьому році до заходу долучилась Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. А. Сухомлинського Національної академії педагогічних наук України, яка з 5 по 17 лютого провела тиждень інформаційно-просвітницьких заходів для вчителів, вихователів та бібліотекарів.

Шеляг, А. Мережева кібербезпека в бібліотеці / А. Шеляг // Бібліотечна планета. – 2020. – № 2. – С. 26 – 30.

Кібератаки – звичне явище в наш час. І бібліотеки, як цифрове джерело інформації та знань, також є ціллю кіберзлочинців. У статті розглянуто види атак на мережеві вузли та варіанти захисту від кіберзагроз.

Читання: підтримка та розвиток

Вилегжаніна, Т. Криза читання як одна із проблем українських реалій / Т. Вилегжаніна // Бібліотечна планета. – 2020. – № 1. – С. 4 – 6.

У статті автор відзначає, що просування читання необхідно розглядати як пріоритетний напрям у культурній, освітній політиці держави, що має важливе значення для майбутнього країни. В першу чергу це необхідність розробки Національної програми підтримки читання на державному рівні.

Ковалькова, Т. Фейсбук як метод популяризації книги / Т. Ковалькова., О. Гавенко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 1. – С. 8 – 9.

Для популяризації книги Тернопільська обласна універсальна наукова бібліотека створила книжкову платформу «Прочитай. Книгозбірня» у соціальній мережі «Фейсбук».

Костенко, А. Створення регіональних «літературних світів» як перспективний напрямок бібліотечної роботи з молоддю / А. Костенко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 3. – С. 23 – 25.

У статті розглядається досвід створення з ініціативи Херсонської централізованої бібліотечної системи літературного світу «Тевтонія» та його фендому у місті Херсон. Показано інноваційність та актуальність такої форми роботи з молоддю, проаналізовано результати проекту.

Шевченко, О. Веб-технології на допомогу промоції читання / О. Шевченко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 2. – С. 10 – 12.

Стаття висвітлює досвід Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія щодо використання нових інформаційних технологій в просуванні та популяризації читання.

Програмно-проектна діяльність бібліотек

Бабій, Л. «Назустріч улюбленому письменнику» – візитівка проектної діяльності Івано-Франківської ОУНБ ім. І. Франка / Л. Бабій // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 1. – С. 28 – 30.

У статті висвітлюється досвід реалізації одного з творчих проєктів Івано-Франківської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. І. Франка, спрямованого на популяризацію доробку сучасних прикарпатських письменників. Основним меседжем даного проєкту є залучення найширшого кола краян до читання і спілкування з майстрами літературного слова.

Веремієнко, Т. «Сузір'я злагоди» – проєкт, що об'єднує народи / Т. Веремієнко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 1. – С. 31 – 32.

Стаття висвітлює практичний досвід бібліотеки щодо реалізації проектної ініціативи, застосування інноваційних форм роботи та оптимізації співпраці бібліотеки з національними товариствами Миколаївської області. Представлено різні формати соціокультурної діяльності, що сприяють вивченню історико-культурної спадщини регіону, популяризації національної культури, мови та традицій.

Волян, Н. Проєкт «Живе краєзнавство»: (з досвіду роботи Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки) / Н. Волян // Бібліотечна планета. – 2020. – № 1. – С. 14 – 18.

Реалізуючи локальний проєкт «Живе краєзнавство» Рівненська ОУНБ упродовж останніх років активно пропонує оригінальні інформаційні ресурси, туристичну інформацію, безкоштовні екскурсійні послуги, що спрямовані на збереження та популяризацію культурної спадщини, промоцію туристичної привабливості Рівненщини.

Грищенко, Т. 200-річчя Пантелеймона Куліша відзначили в бібліотеках Сумщини / Т. Грищенко, Т. Плющ // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 2. – С. 16 – 20.

У статті представлено досвід роботи публічних бібліотек Сумщини щодо відзначення 200-річчя від дня народження видатного земляка – Пантелеймона Куліша, письменника, критика, історика, етнографа, фольклориста, видавця, громадського діяча.

Зайко, С. Вook-квест як новий формат краєзнавчої гри для молоді / С. Зайко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 1. – С. 10 – 13.

У статті представлено досвід Центральної міської бібліотеки ім. М. Л. Кропивницького ЦБС для дорослих м. Миколаєва з організації та проведення вуличних book-квестів як інтерактивного формату популяризації краєзнавчої літератури та знань серед молоді міста.

Грігаш, М. Взаємозбагачення національно-культурних традицій багатонаціонального краю: (з досвіду роботи бібліотек Закарпаття) / М. Грігаш // Бібліотечна планета. – 2020. – № 2. – С. 12 – 17.

Одним із пріоритетних напрямів діяльності бібліотечних працівників Закарпаття є організація обслуговування національних груп, що компактно проживають в області, вирішення проблем їх інформаційного забезпечення, взаємозбагачення національно-культурних традицій, збереження мов національних меншин.

Козачук, І. Інклюзивно-мистецькі простори в бібліотеках / І. Козачук, О. Шуман // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 1. – С. 14 – 16.

У статті висвітлено досвід роботи Добропільської міської ЦБС щодо реалізації проєкту «Мережа інклюзивно-мистецьких просторів в бібліотеках міста Добропілля», підтриманого Українським культурним фондом.

Костенко, Л. Спонсорство у публічних бібліотеках: законодавче регулювання та особливості застосування / Л. Костенко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 3. – С. 4 – 5.

Стаття містить аналіз законодавчих норм, які регулюють питання спонсорства, а також роз'яснення щодо застосування цих норм в процесі отримання публічними бібліотеками спонсорської допомоги від фізичних чи юридичних осіб.

Кущук, Т. Ламаючи стереотипи... / Т. Кущук // Бібліотечна планета. – 2020. – № 2. – С. 18 – 21.

Репрезентовано проєкт Бердичівської ЦМБ «Молодіжний центр «М-Формація», який є потужним локомотивом масштабних культурно-освітніх інновацій та суспільно корисних ініціатив у місті, осередком активного спілкування, обміну думками, втілення громадських проєктів, генерування нових ідей тощо.

Мальована, А. «Поетичний бібліопростір А+» у мандрах / А. Мальована // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 3. – С. 26 – 27.

У статті представлено досвід реалізації проєкту Чернігівської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка «Мандрівний поетичний бібліопростір А+». Це клуб, що об'єднав людей, які пишуть вірші і вдалося це зробити за підтримки Українського культурного фонду в рамках програми «Н.О.Р.Д.» у 2019 р.

Ніколаєнко, Н. Проєктна діяльність Наукової бібліотеки Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка / Н. Ніколаєнко, Л. Бездольна // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 1. – С. 21 – 25.

У статті розглядається питання діяльності Наукової бібліотеки Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка у віртуальному середовищі шляхом запровадження інноваційних проєктів інформаційно-бібліографічного, освітньо-наукового, культурно-просвітницького спрямування для ефективного інформування й обслуговування віддалених користувачів та з метою формування постійної онлайн аудиторії.

Ракуленко, Н. Екопросвіта для кожного / Н. Ракуленко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 2. – С. 21 – 24.

Стаття знайомить із досвідом роботи Орхуського центру екологічної інформації, що діє при відділі документів з економічних, технічних та природничих наук Обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського у м. Кропивницькому. Робота центру допомогла налагодити міцні партнерські стосунки з різними установами та підприємствами, підсилила роль бібліотеки та згуртувала громаду міста навколо розв'язання екологічних проблем регіону.

Професійна підготовка. Підвищення кваліфікації бібліотекарів

Гуменчук, А. Система цифрових компетентностей Бібліотекаря 4.0 / А. Гуменчук // Вісник Книжкової палати. – 2020. – № 2. – С. 23 – 28.

У статті запропоновано концепцію системного підходу до формування переліку загальних і фахових цифрових компетентностей бакалавра з інформаційної, бібліотечної та архівної справи, обґрунтовано модель їх наскрізного (кросплатформового) формування у змісті та методиках викладання освітніх компонентів бібліотекознавчих навчальних програм. Схарактеризовано основні види цифрових технологій Бібліотеки 4.0, визначено сучасні тренди їх розвитку в закордонній практиці бібліотечно-інформаційного обслуговування користувачів.

Лазаренко Н. «Бібліотекар року» – професійний конкурс бібліотечних інновацій / Н. Лазаренко // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 3. – С. 55 – 56.

Публікація знайомить читачів зі щорічним професійним конкурсом «Бібліотекар року», який проходить у Харківському зональному методичному об'єднанні бібліотек державних закладів вищої освіти III–IV рівнів акредитації.

Матвієнко, О. «ІТ-бібліотекарі»: пошук шляхів інноваційності, трудової мобільності чи зміна ціннісних орієнтирів професії? / О. Матвієнко, М. Цивін // Вісник Книжкової палати. – 2020. – № 3. – С. 25 – 30.

Статтю присвячено виявленню тенденцій зміни наукової думки щодо ролі та функцій бібліотеки у цифровому суспільстві, а також аналізу міркувань сучасних науковців стосовно розвитку ІТ-технологій в бібліотечній освіті.

Чегринець, М. У моїй бібліотеці життя вирує... / М. Чегринець // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – №3. – С. 59 – 61.

У статті висвітлено різноманітну діяльність Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка, досвід і організацію заходів, цікаві сторінки з історії установи, розвиток творчої ініціативи співробітників.

У зарубіжних колег. Бібліотечна співпраця

Адаменко, М. Презентація в стилі Ted: на яких аспектах зосереджуються бібліотеки різних країн? (за матеріалами інтернет-джерел) / М. Адаменко // Бібліотечна планета. – 2020. – № 1. – С. 23 – 26.

У статті автор пропонує бібліотекарям, що готуються до публічного виступу, підготувати TED-презентацію, поєднавши у виступі сторітелінг із візуальним рядом. Це допоможе бібліотекарям ефективніше комунікувати з громадою та надати їй доступний інформаційний ресурс, упорядкований бібліотечними професіоналами.

Бояринова, О. Переосмислення бібліотек: данський досвід / О. Бояринова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 3. – С. 36 – 38.

Інформація про роботу данських бібліотек була отримана в межах програми мобільності від Дому Європи, що фінансується Європейським Союзом.

Кристофорова, Т. Місце, де можна дізнатися про все на світі (враження після відвідування бібліотек Польщі) / Т. Кристофорова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 1. – С. 36 – 39.

У статті розповідається про публічні бібліотеки Польщі, з роботою яких бібліотекарі Вінниччини познайомилися під час навчального візиту «Усна історія та громадська архівістика». У статті зосереджена увага на регіональній проєктній діяльності.

Лагута, Л. «Місто-сад» Брондбю і його публічні бібліотеки / Л. Лагута // Бібліотечна планета. – 2020. – № 2. – С. 34 – 38.

У статті висвітлено цікавий досвід трансформації місцевого простору муніципалітету Брондбю (Данія) столичного регіону Ховедстаден, а також діяльність трьох його бібліотек.

Павловська, М. Професійні контакти бібліотекарів Кракова, Катовіце, Харкова : соціокультурний аспект / М. Павловська // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 3. – С. 48 – 49.

У публікації висвітлюються питання співпраці університетських бібліотек Кракова і Харкова. Йдеться про обмін працівниками в рамках підписаних українсько-польських бібліотечних угод, про досвід організації спільних міжнародних заходів: конференцій, семінарів, круглих столів, книжкових експозицій, спрямованих на збереження культурної, історичної пам'яті наших народів.

Прокопенко, Л. «Інше» навчання : нотатки слухача онлайн-курсу «Бібліотека – відкритий публічний простір»/ Л. Прокопенко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 3. – С. 30 – 33.

У статті представлена рецензія на онлайн-курс «Бібліотека – відкритий публічний простір», розроблений Українською бібліотечною асоціацією у 2019 р. для працівників невеликих (міських, районних, сільських) бібліотек і представлений на платформі дистанційної громадянської освіти «ВУМ online». Охарактеризовано змістовне наповнення курсу, розглянуто значення курсу для підвищення кваліфікації бібліотекарів України.

Прокопенко, Л. Шкільні та публічні бібліотеки як освітні партнери : досвід промоції читання в німецьких бібліотеках / Л. Прокопенко, Т. Швачка // Бібліотечна планета. – 2020. – № 1. – С. 26 – 30.

У статті розглянуто діяльність Франкфуртської міської бібліотеки, зокрема відділу шкільних бібліотек, щодо партнерства публічних і шкільних бібліотек з надання допомоги школам в освітній роботі; промоції читання і розвитку медіаграмотності і медіаосвіти для підвищення компетенцій школярів з усіх предметів; розроблення концепцій і програм для забезпечення якості роботи мережі шкільних бібліотек; проведення курсів з підвищення кваліфікації для бібліотекарів, учителів, волонтерів.

Рогальчук, Л. Зарубіжний досвід обліку та каталогізації книжкових пам'яток / Л. Рогальчук // Бібліотечна планета. – 2020. – № 1. – С. 30 – 31.

У статті йдеться про те, як в Іспанії, Італії та Польщі виявляють, охороняють та зберігають історичну культурну спадщину, зокрема і книжкові пам'ятки. Підґрунтям для виконання цих обов'язків є правові акти, що унормовують ефективну діяльність органів виконавчої влади та державних установ щодо обліку культурної спадщини.

Семиряд, Ю. Вільнюська єврейська публічна бібліотека : з відкритим серцем до усіх національностей / Ю. Семиряд // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 1. – С. 40 – 42.

У статті представлено досвід роботи Вільнюської єврейської публічної бібліотеки, що відкрита як філія у Вільнюській публічній окружній бібліотеці ім. Адама Міцкевича у Литві завдяки подарованій п'яти тисячній книжковій колекції американцем Вайманом Брентом (Wuman Brent).

Сілакова, О. Краще втратити книжку ніж читача / О. Сілакова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 1. – С. 43 – 44.

Пропонуємо для ознайомлення інтерв'ю з Ханке Зюль, експертом у сфері шкільних бібліотек Німеччини, яке друкується з дозволу автора й керівництва сайту «VagaBook», та сподіваємось зацікавить читачів журналу.

Скаченко, О. Використання гейміфікації у бібліотеках: огляд зарубіжних видань / О. Скаченко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 3. – С. 39 – 41.

У статті пропонується огляд книг зарубіжних бібліотекарів про теорію, історію, механіку, практичний досвід використання ігрових елементів і дизайну гейміфікації у роботі бібліотек.

Федушко, С. Е-бібліотеки Канади і Словенії / С. Федушко, Ю. Серов // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 2. – С. 3 – 9.

У статті аналізується досвід упровадження та розвитку електронних бібліотек у Канаді і Словенії. Наголошується на важливості цього процесу для України, адже всебічний аналіз закордонного досвіду дає можливість розробити ефективні методи впровадження е-бібліотек у вітчизняну практику.

Цимбалюк, П. Професійні компетенції бібліотекарів – важливий складник успішної бібліотеки / П. Цимбалюк // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 3. – С. 34 – 35.

У статті наголошено на важливості поліпшення професійної компетентності бібліотечних фахівців, зокрема такого важливого складника як інтелектуальна компетентність. Наведено приклади діяльності Вінницької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. К. А. Тімірязєва щодо реалізації на інтелектуально-просвітницького проєкту «На перетині культур».

Бібліотеки для молоді. Університетські бібліотеки

Байрамова, К. Коли бібліотека стає територією натхнення / К. Байрамова, В. Малиновська // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 3. – С. 42 – 44.

У публікації на прикладі Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна розглядаються особливості культурно-просвітницької роботи сучасної бібліотеки в умовах закладу вищої освіти. Висвітлюються основні напрями цієї діяльності.

Лискова, К. «Вікно в Америку» – простір можливостей : проєкт співпраці Центральної наукової бібліотеки ХНУ імені В. Н. Каразіна і Посольства США в Україні / К. Лискова // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 3. – С. 48 – 49.

У публікації йдеться про проєкт «Вікно в Америку», який успішно діє вже понад 15 років у різних регіонах України. Показано, як цей проєкт втілює у життя модель сучасної американської бібліотеки в українських реаліях, сприяє залученню молоді до активної участі у бібліотечних заходах, допомагає реалізації її ідей та задумів.

Журавльова, О. Школярі XXI століття у бібліотеці Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна / О. Журавльова // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 3. – С. 45 – 47.

У публікації розкрито можливості наукової бібліотеки як інформаційно-освітнього центру, що допомагає учням під час навчання та створення шкільних дослідницьких проєктів.

Кісельова, О. Бібліотека для молоді: формати, неформати, платформи можливостей / О. Кісельова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 3. – С. 23 – 25.

У статті представлено інформацію про семінар-практикум «Бібліотека для молоді: формати, неформати, платформи можливостей», який пройшов у Кіровоградській обласній бібліотеці для юнацтва ім. Є. Маланюка.

Журавльова, І. Інформаційний простір у сучасній університетській бібліотеці / І. Журавльова // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 3. – С. 3 – 9.

У статті йдеться про творення сучасного креативного простору Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Представлено погляд читачів на організацію бібліотечного хабу з доступом до Інтернет-середовища. Аналізуються результати опитування, проведеного Центром соціально-гуманітарних досліджень університету серед студентства, викладачів стосовно їхніх поглядів на розвиток бібліотеки в цифрову епоху.

Шостак, В. Місце бібліотеки університету в соціалізації студентів / В. Шостак, О. Лубенець // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 1. – С. 26 – 27.

Стаття розглядає теоретичні аспекти визначення місця бібліотеки в соціалізації студентів та її роль у просторі класичного університету.

Джерела інформації

ЖУРНАЛИ

Бібліотечна планета

Бібліотечний вісник

Бібліотечний форум: історія, теорія і практика

Вісник Книжкової палати